

2031
B.A./B.Sc. (General) First Semester
Sociology
Paper: Fundamentals of Sociology
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit.

x-x-x

I. Attempt any nine of the following:-

- a) Sociology is a science
- b) August Comte
- c) Individual and society
- d) Anthropology
- e) Reference group
- f) In group and out group
- g) Assimilation
- h) Culture and civilization
- i) Material culture
- j) Family as an agent of social control
- k) Mead's views on Socialization
- l) Role of Mass media in social control (9x2)

UNIT – I

- II. Define sociology. Discuss its scope in detail. (18)
- III. Elaborate the relationship of Sociology with History and Psychology. (18)

UNIT – II

- IV. Define society. Critically evaluate the theories of its origin. (18)
- V. Describe briefly the various kinds of social groups. (18)

UNIT – III

- VI. Discuss Cultural trait, Patterns and complexes as significant dimensions of culture. (18)
- VII. Discuss critically the Ogburn's theory of cultural Lag. (18)

UNIT – IV

- VIII. Give in detail Cooley's theory of socialization. (18)
- IX. Discuss the significance of formal means of social control in organizing modern Society. (18)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਹੜੀ ਪਾਛ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ
 ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

**_*_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੈਂ ਸੇ ਕਿਹੜੀ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ ਦੇਂ:-

- (ਕ) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਏਕ ਵਿਜ਼ਾਨ ਹੈ।
- (ਖ) ਅਗਸਤ ਕੌਮੇਟ
- (ਗ) ਵਯਕਤਿ ਔਰ ਸਮਾਜ
- (ਘ) ਨ੍ਰਵਿਜ਼ਾਨ
- (ਡ.) ਸੰਦਰਭ ਸਮੂਹ
- (ਚ) ਅਨਤ:ਸਮੂਹ ਔਰ ਬਾਹਯ ਸਮੂਹ
- (ਛ) ਅਸਮਿਤਾ
- (ਜ) ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਔਰ ਸਭਯਤਾ
- (ਝ) ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ
- (ਞ) ਸਾਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕੇ ਏਜੇਂਟ ਕੇ ਰੂਪ ਮੈਂ ਪਰਿਵਾਰ
- (ਟ) ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਪਰ ਮੀਡ ਕੇ ਵਿਚਾਰ
- (ਠ) ਸਾਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਮੈਂ ਮਾਸ ਮੀਡਿਯਾ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਭਾਗ-1

- 2. ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੌ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸਕੇ ਕਾਰਯਕ੍ਸ਼ੇਤ੍ਰ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ
 ਵਰਨਨ ਕੀਜਿਏ।
- 3. ਇਤਿਹਾਸ ਔਰ ਸਨੋਵਿਜ਼ਾਨ, ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਸੰਬੰਧ ਕਾ ਵਿਸਤ੍ਰੁਤ
 ਵਰਨਨ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-2

- 4. ਸਮਾਜ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀਜਿਏ। ਇਸਕੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ
 ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕੀਜਿਏ।
- 5. ਵਿਭਿਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਕਾ ਸੰਖੇਪ ਮੈਂ ਵਰਨਨ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-3

- 6. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਆਯਾਮਾਂ ਕੇ ਰੂਪ ਮੈਂ, ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ,
 ਪੈਟਰਨ ਔਰ ਜਟਿਲਤਾਓਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜਿਏ।
- 7. ਔਗਬਰਨ ਕੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਅੰਤਰਾਲ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਯਾਖਯਾ
 ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-4

- 8. ਕੌਲੀ ਕੇ ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਵਿਸਤ੍ਰੁਤ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜਿਏ।
- 9. ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਕੇ ਆਯੋਜਨ ਮੈਂ ਸਾਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕੇ ਔਪਚਾਰਿਕ
 ਸਾਧਨਾਂ ਕੇ ਮਹਤਵ ਕਾ ਵਰਨਨ ਕੀਜਿਏ।

**_*_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4)
 ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ
 ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**_*_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ।
- (ਅ) ਅਗਸਤ ਕੋਮਟ
- (ੲ) ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ
- (ਸ) ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨ
- (ਹ) ਹਵਾਲਾ ਸਮੂਹ
- (ਕ) ਅੰਤਹਸਮੂਹ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਮੂਹ
- (ਖ) ਅਭੇਦਤਾ
- (ਗ) ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ
- (ਘ) ਪਦਾਰਥਕ ਸਭਿਆਚਾਰ
- (ਙ) ਪਰਿਵਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਏਜੇਂਟ ਵਜੋਂ
- (ਚ) ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਤੇ ਮੀਡ ਦੇ ਵਿਚਾਰ
- (ਛ) ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਭਾਗ-1

- 2. ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ
 ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
- 3. ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ
 ਨਾਲ ਵੇਰਵਾ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-2

- 4. ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੇ ਮੁੱਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ
 ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
- 5. ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

- 6. ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਗੁਣ, ਪੈਟਰਨਾਂ ਅਤੇ
 ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 7. ਓਗਬਰਨ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅੰਤਰਾਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ
 ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

- 8. ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕੂਲੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ।
- 9. ਆਧੁਨਿਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਰਸਮੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ
 ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।

**_*_